

**KONVENCIJA
SVETA EVROPE
O PREPREČEVANJU
NASILJA NAD ŽENSKAMI
IN NASILJA V DRUŽINI
TER O BOJU
PROTI NJIMA**

Istanbulska
konvencija

VARNI PRED STRAHOM
**VARNI PRED
NASILJEM**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

KAJ JE NAMEN KONVENCIJE?

■ Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima je najboljšežnejša mednarodna pogodba, ki se spoprijema s tem resnim kršenjem človekovih pravic. Prizadeva si za nično toleranco takšne vrste nasilja in je velik korak naprej k cilju Evropo in svet narediti varnejša.

■ Temelje predstavljajo preprečevanje nasilja, varstvo žrtev nasilja in preganjanje presodnikov. Prav tako si prizadeva spremeniti pogled in način razmišljanja posameznikov, tako da celotno družbo, predvsem moške in dečke, poziva k drugačnemu odnosu. Predstavlja nov poziv za večjo enakost med ženskami in moškimi, saj je nasilje nad ženskami trdo zakoreninjeno v neenakovrednem položaju žensk in moških v družbi, ki ga ohranja kultura tolerance ter zanikanja.

DOLOČBE KONVENCIJE, KI POSTAVLJAJO NOVA MERILA

■ Nasilje nad ženskami priznava kot kršitev človekovih pravic in kot obliko diskriminacije. To pomeni, da so države članice odgovorne, če se v zadostni meri ne odzovejo na takšno nasilje.

■ Predstavlja prvo mednarodno pogodbo, ki vsebuje definicijo spola. To pomeni, da priznava, da razlika med ženskami in moškimi ni zgolj biološka, temveč da obstaja tudi sociološko pojmovanje spola, ki ženskam in moškim dodeljuje določene vloge in vzorce obnašanja. Raziskave so pokazale, da lahko določene vloge in vzorci obnašanja prispevajo k temu, da postane nasilje nad ženskami sprejemljivo.

■ Inkriminira dejanja, kot so pohabljenje ženskih spolovil, prisilna poroka, zalezovanje, prisilen splav in prisilna sterilizacija. To pomeni, da bodo države članice prvič morale uvesti ta huda kazniva dejanja v svoje pravne sisteme.

■ Poziva k vključevanju vseh zadevnih državnih ustanov in organizacij, da bodo skupaj preprečevale nasilje nad ženskami in nasilje v družini. To pomeni, da naj državne ustanove in nevladne organizacije ne delujejo nepovezano, temveč naj pripravijo protokole za sodelovanje.

KAJ KONVENCIJA ZAHTEVA OD DRŽAV ČLANIC?

PREPREČEVANJE

- ▶ spremeniti odnos, vlogo spolov in stereotipe, zaradi katerih je nasilje nad ženskami sprejemljivo,
- ▶ usposobiti strokovnjake, ki delajo z žrtvami,
- ▶ dvigniti zavedanje različnih oblik nasilja in travmatičnih posledic, ki jih puščajo na žrtvah,
- ▶ vključiti izobraževalni material glede enakopravnosti v učne načrte na vseh ravneh izobraževanja,
- ▶ sodelovati z nevladnimi organizacijami, mediji ter zasebnim sektorjem s ciljem doseči širšo javnost.

ZAŠČITA

- ▶ zagotoviti, da so potrebe in varnost žrtev v ospredju vseh ukrepov,
- ▶ vzpostaviti svetovalne storitve, ki bodo zagotavljale medicinsko pomoč ter psihološko in pravno svetovanje žrtvam ter njihovim otrokom,
- ▶ ustanoviti zadostno število zavetišč ter brezplačnih 24-urnih telefonskih linij za pomoč.

SODNI PREGON

- ▶ zagotoviti, da je nasilje nad ženskami kaznivo in poskrbeti, da je ustrezno kaznovano,
- ▶ zagotoviti, da je opravičevanje dejanj na podlagi kulturološkega in verskega prepričanja, običajev ali tako imenovane „časti“ nesprejemljivo za vse vrste nasilja,
- ▶ zagotoviti posebne varnostne ukrepe za žrtve med preiskavo in sodnimi postopki,
- ▶ zagotoviti, da se organi kazenskega pregona nemudoma odzovejo na prošnje za pomoč ter ustrezno ukrepajo v nevarnih situacijah.

CELOVITA UREDITEV

- ▶ zagotoviti, da so zgornji ukrepi del celovite in koordinirane ureditve, ki zagotavlja celosten odziv na nasilje nad ženskami in nasilje v družini.

KOGA ŠČITI KONVENCIJA?

■ Konvencija ščiti vse ženske in deklice iz katerega koli okolja, ne glede na starost, raso, veroizpoved, družbeno ozadje, morebiten status migranta in spolno usmerjenost. Konvencija ugotavlja, da obstajajo skupine žensk in deklíc, ki so izraziteje izpostavljene nasilju. Države članice morajo zagotoviti, da so upoštevane njihove posebne potrebe. Konvencija države članice spodbuja, da določbe uporabijo tudi za druge žrtve nasilja v družini, kot so moški, otroci in starejši.

KATERA DEJANJA KONVENCIJA INKRIMINIRA?

■ Države podpisnice morajo v skladu s Konvencijo inkriminirati ali drugače sankcionirati naslednje dejanja:

- ▶ nasilje v družini (fizično, spolno, psihološko ali ekonomsko nasilje),
- ▶ zalezovanje,
- ▶ spolno nasilje vključno s posilstvom,
- ▶ spolno nadlegovanje,
- ▶ prisilno poroko,
- ▶ pohabljenje ženskih spolovil,
- ▶ prisilen splav in prisilno sterilizacijo.

■ S tem pošilja jasno sporočilo, da nasilje nad ženskami in nasilje v družini nista zasebne narave. Ravno nasprotno, da bi poudarili travmatičnost zločinov znotraj družine, je mogoče storilcu naložiti višjo kazen, če je žrtev zakonec, partner ali član družine.

KAKO JE NADZOROVANO IZVAJANJE KONVENCIJE?

■ S konvencijo je bil vzpostavljen neodvisen nadzorni mehanizem, ki preverja uspešnost izpolnjevanja njenih določb. Nadzorni mehanizem temelji na dveh stebrih: *Skupini strokovnjakov za ukrepanje proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini* (GREVIO), ki predstavlja neodvisno telo, in Odboru podpisnic, političnem telesu, ki ga sestavljajo uradni predstavniki držav pogodbenic Konvencije. Njihove ugotovitve in priporočila bodo v pomoč pri izvajanju določb te konvencije in zagotavljanju dolgoročne učinkovitosti.

www.coe.int/conventionviolence
conventionviolence@coe.int

Premis 1098/16

SLV

www.coe.int

Svet Evrope je vodilna organizacija za varovanje človekovih pravic v Evropi. Sestavlja ga 47 držav članic, od tega jih je 28 članic Evropske unije. Vse države članice Sveta Evrope so podpisnice Evropske konvencije o človekovih pravicah – pogodbe, ki je namenjena varovanju človekovih pravic, demokracije in pravne države. Evropsko sodišče za človekove pravice nadzoruje izvajanje Konvencije v državah članicah.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE